Қарағанды Мемлекеттік Медицина университеті
Психиатрия, психотерапия және наркология кафедрасы

СӨЖ

Тақырыбы: Никотинге тәуелділік. Ұшқыш ароматты заттарға тәуелділік.

Орындаған: Тургунбаева М У
5-035 ЖМФ
Қабылдаған: Дүйсенбаева Б.Д.

Қарағанды 2016

Жоспары

- Кіріспе
- Негізгі бөлім

    Никотинге тәуелділік

    Ұшқыш ароматты заттар
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

Темекі шегумен көрінетін психикалық және қимыл-әрекеттің бұзылыстар – никотинге тәуелділік.

- 1 темекі құрамында 0,5 мг никотин бар.

Никотин – наркогенді қасиеті бар, ол үйреншіктік, тәуелділік туғызады. Физиологиялық эффекті: перифериялық тамыр тарылуы, ЖЖЖ жоғарылауы, АҚҚ жоғарылауы, діріл, катехоламиндердің көп мөлшерде лақтырылуы

Никотиннің әсер етуінің 2 фазалы механизмі: қоздырушы, тежеуші

I. Гипоталамустағы рахаттанатын орталықты қоздыру осыдан адам темекіні іздейді

II. Сосын мида кері кету депрессияға дейін дам
жоғ

Факторлары:

I. Салауатты өмір салтын ерте кезден ұстанбау

II. Спортпен айналыспау

III. Жасөспірім кезеңдегі стресс, баланың араласатын ортасы

IV. Отбасы жағдайы: ата-ана қатынасы, толық емес отбасы

V. Әлеуметтік жағдай

Жасөспірімде темекі шегуге мотивация пайда болады: қызығушылық, үлкендер мен достарының үлгі болуы, рахат сезімін алу, «заманға сай болмай қалам» деп қорқу, қатарынан қалмау, жасайтын жумыс жоқ еріккеннен

Клиника

- F17 никотинмен жедел интоксикация

Симптомдары: құсу, лоқсу, сөл бөліну көп мөлшерде, іші ауырады, тахикардия және гипертензия және тахипноэ (ерте белгісі), брадикардия және гипотензия және миоз жіне қозу мидриаз тырыспа (кеш белгісі)

F17.2 никотинге тәуелділік

F17.3 бұл кезде темекі шегу автоматты, шектеусіз, ретсіз, себепсіз. Түрі және сорты маңызсыз. Рахат сезімі жоғалған. Бас ауыру, тәбеті тқмендеу, жады тқмендеу, жұмысқа қабілеті тқмендеген. Әлсіз, апатия жағдайында, тітіркенгіш. Басқа жүйе аурулары белгілері айқын. Тері және шырышты қабаты арнайы сарғыш түсті.

Диагностика

- F17.0 жедел никотинді интоксикация

Қабылдау бұзылысы, қимыл әрекет өзгерісі: ұйқысыздық, түрлі түс көру, тұрақсыз көңілкүй және құсу, лоқсу, тершеңдік, тахикардия, жүрек аритмиясы

- F17.3 абстинентті жағдай

Никотині бар затты үнемі қажет ету, әлсіздік, қорқыныш, тітіркегіштік, күйгелек, ұйқысыздық, тәбеті жоғары, айқын жөтел, зейіні төмен

Емі

- Қимыл әрекет терапиясы салауатты өмір салты негізінде
- Алмастырушы терапия (интраназальды спрей, ингалятор 4-10 рет алғашқы кезде, сағыздар) никотин құрамды заттар пайдалану: никоретте 2-3айда тоқтамаса ол тәуелділіктен айықпайды.
- Медикаментозды: антигипертензивті препараттар, витаминдер, ноотроптар, Нхолиномиметиктар, антидепресанттар, транквилизатор
- Медикаментозды емес терапия:электрорефлексотерапия, гипносуггестивті экспресс әдіс,ине терапиясы «антитабак»

Спайс – шекпе қоспасы. Психоактивті әсері бар шөптердің жиынтығы (шалфей, лотос, роза). Кештеу оның құрамында синтетикалық каннабиноид анықталған. JWH 018 – каннабиноид, әсері марихуанадан 5 есе жоғары

- **БэйБин (Канавалия Маритима) токсикалық әсері өте жоғары егістікті құнарландыру үшін пайдаланады**

- **Голубой лотос** – алкалоидтанрдан тұрады. Әсер етуі бойынша морфинге ұқсас.дофаминді рецепторға әсер етеді, агрессия туғызады. Алкоголизмді емдеу үшін қолданылады.көру галлюцинациясы, неврологиялық бұзылыстар дамытады.құсу рефлексін де шақыруы мүмкін. Спайс қолданғанда адам эйфория кезінде құсық массасымен тұншығып өліп кетуі мүмкін.

- **Карликовый шлемник** – жүрек тамыр жүйесіне әсер ететін құрамында пентагидроксил бар. Бақылаусыз пайцдаланса тамырларды тежейді, ағзаның ерте қартаюына әкеледі.

- **Шалфей предсказателей** – сальвинориннен тұратын күшті галлюциноген. Ми қыртысына әсер етеді.

- **Малая гавайская древовидная роза**– қабылдау бұзылады, жатыр жиырылуын шақырады, әйелдерге қауіпті

Спайс пайдаланғаннан клиника:

- Көру және есту галлюцинациясы. Көзі жұмулы кезде науқас анық бейне көреді, дауыстар естиді
- Ойлау мен санасының бұзылысы. Өз денесін сезбейді, есінен тану да тән.
- Өзі білмейтін әрекеттер. Бір жерде айналып жүре беру
- Амнезия. Есін жиғанда не болғанын білмейді.
- Қызарған көз

Мастану мақсатында дем алу үшін қолданылатын ингалянттар, яғни ұшқыш заттар (син: ұшқыш еріткіштер, ұшқыш ароматты заттар, ұшқыш наркотикалық әсерлі заттар, ингалянттар) деп аталады.

ХАЖ бойынша коды:

F 18 ұшқыш заттарды қолданғаннан дамитын санасезім және қимыл әрекет бұзылысы

F 18.0 жедел интоксикация

F 18.1 шектен тыс қолдану

F 18.2 тәуелділік синдромы

F 18.3 абстинентті жағдай

F 18.4 абстинентті жағдай делириямен

F 18.5 психикалық бұзылыс

Ұшқыш ароматты заттар арзан, әртүрлі формада шығарылады, арнайы тіркеу жоқ, қолданылуы оңай, тез мастану дамиды, қысқа уақытты, қолдану белгілері тез жойылады

Түрлері: бензин маркалары, лак, бояу еріткіштері, ксилол, толуол, ацетол, даққетіргіштер, синтетикалық желімдер (момент, суперклей), ауа тазартқыштар, дезодоранттар, лак өшіргіштер, газдар.

- Қауіпті қолдану әдісі «метод мешка» басына целлофан пакет киіп иіскеу

Летучие наркотически действующие вещества

Бензин

Клей «Момент»

Ацетон

Клиника мен диагностика

Есту қабылдауының бұзылысы, патологиялық тері сенсациясы, көру галлюцинациясы, әлсіздік, бас ауыруы, бас айналуы, құсу, ұйқы бұзылуы, діріл, көңілкүй өзгерісі, зейін мен жадының өзгеруі, тежелген, сөйлеуі бірсарынды,

Емі

антидот (натрий тиосульфат 10мл т\і), седативті препарат, нейролептик, антидепрессант (амитриптилин), ноотроп (пирацетам)

Қорытынды

- Салауатты өмір салтын ұстану дені сау ұрпақ, қоғам, мемлекет негізі. Ал никотинге тәуелділік, ұшқыш заттармен әуестену ол дұрыс қоғам мемлекеттің әлсіз жері. Бұл аурулардан айығу, болдырмау, алдын алуға үлес қосу әр азаматтың міндеті. Ең болмағанда өз ортаңыз, өз отбасыңыз, өз жақындарыңызды қорғау толық отбассында өмір сүруіңіздің кепілі!!!!!!!!!!

Пайдаланған әдебиеттер

- Субханбердина А.С “Наркология” Алматы 2014
- Иванца Н.Н, Анохиной И.П “Национальное руководство” 2008
- Интернет желісі